

Minnen från min skoltid år 1909-1915

Min skolgång började på våren 1909 med två veckors "läxor" innan det började på allvar i småskolan på hösten samma år. Småskollärarinnan hette Elisabet Markus men kallades Elin och var fru till folkskolläraren. Det var två klasser i småskolan med 25-30 barn. Vi fick städa skolsalen själva och en gång i månaden turades mammorna om att skura golven. Efter två år fick vi flytta upp i storskolan till Olof Markus, som vi alla längtade efter. Han var ju så snäll och vänlig. Där var det fyra klasser med cirka 47-50 barn. Ettan och tvåan läste samma ämnen likaså trean och fyran. Läraren skötte eldningen och pojkarna fick såga ved som omväxling med läxorna. På vintern var det många gånger så kallt i skolsalen på morgnarna att vi under första timmen måste sitta på bänklådan och ha fötterna på sitsen.

Ären som jag gick i 3an och 4an tillsammans med Frida Westling, höll vi oss själva med skolmateriel genom vedsågning. Vi blev rätt så tränade och kunde på så sätt själva köpa alla våra skrivböcker. Vi skrev varje gång en ansökan om tillträde till vedboden och lade den på katedern. Och det gick bra varje gång vi sökte. Till exempel: det var 1 m längder som skulle sågas på tre ställen. 5 trän för en stålpena, 25 trän för en skrivbok, 15 trän för ett räknehäfte, 20 trän för en blyertspenna m m. Då fick man göra rätt för sig och glada var vi att vi lyckades och slapp gå hem och be om en slant.

Den som blev oppskrivnen på svarta tavlan, för att han eller hon inte kunde sitta still, fick som bestraffning springa till mejeriet och tillbaka. Och den som råkade släppa ett naturljud fick springa runt flaggstängen fem varv.

Under min skoltid var flickorna klädda i rödhätta, vanlig blus, randig majd (förkläde) och svart kjol eller hemvävd grå eller röd kjol med en fin bård nertill. De två senare användes också som underkjol på vintern då det var extra kallt. Vi kunde få ta ut högst 10 lovdagar på ett år för att vara hemma och passa småsyskon, men behövde vi ta ut en elfte dag måste vi åka till Prosten Pettersson i Leksand och begära lov.

Tidigt på våren kom timmerkörarna från olika byar hem efter att ha varit borta hela vintern. Från Mora tog dom närmaste vägen och det var över isen till Leksand. När det kom långa rader av timmerkörare ute på Österviken fick vi skolbarn vända oss om i bänkarna och titta ut genom fönstren. En vår, då isen gick, flöt hela ångbåtsbryggan iväg med flaggstång och allt. Då fick vi också vända oss om och titta.

Första maj var en stor dag för oss skolbarn, då hade vi utflykt. Vi tågade iväg till olika ställen varje år, Näsbacken, Sundsbäck, Hølen i Tällberg m.fl. ställen. Två pojkar, som hjälptes åt med svenska flaggan, gick i täten och så Markus med fru med varsina stora påsar med bullar och pepparkakor. Vi fick varsin bulle och pepparkaka.

En gång fick vi extra ledigt för att gå till Tällberg. Gustav den femte, Prins Vilhelm och Kronprinsessan Margareta, som bodde på Siljansborg i